

Obsah

Úvod	9
1. Terminologické vymezení deficitů dílčích funkcí a oslabení kognitivního výkonu	11
(Milan Valenta)	
2. Deficity dílčích funkcí v kontextu učení a poznávání dětí a žáků	15
(Lenka Morávková Krejčová)	
2.1 Rozhovory s rodiči dětí s deficity dílčích funkcí	18
2.2 Možnosti diagnostiky dílčích funkcí	21
2.2.1 <i>Statická neboli tradiční diagnostika</i>	21
2.2.2 <i>Dynamická diagnostika</i>	23
2.2.3 <i>Základní rozdíly mezi statickou a dynamickou diagnostikou</i>	25
2.2.4 <i>ACFS – Dynamická diagnostika kognitivních funkcí u dětí</i>	26
2.3 Odraz deficitů dílčích funkcí v osvojování trivie	28
2.4 Souvislost problematiky deficitů dílčích funkcí a funkcí exekutivních	33
2.4.1 <i>Exekutivní funkce</i>	34
2.4.2 <i>Metakognitivní strategie</i>	36
3. Stimulace dílčích kognitivních funkcí v procesu rozvíjení čtenářských kompetencí žáků s lehkým mentálním postižením	39
(Bibiána Hlebová)	
3.1 Kognitivní aspekty stimulace čtenářských kompetencí žáků s lehkým mentálním postižením	40
3.1.1 <i>Vizuální percepce</i>	41
3.1.2 <i>Auditivní percepce</i>	42
3.1.3 <i>Prostorová orientace</i>	43
3.1.4 <i>Krátkodobá verbálně-akustická paměť</i>	43
3.1.5 <i>Auditivně-vizuální a vizuálně-auditivní itermodální vztahy</i>	43
3.1.6 <i>Vnímání časové posloupnosti</i>	44
3.2 Metody a výzkum kognitivního stimulačního programu	44
3.3 Východiska kognitivního stimulačního programu	46

4. Aplikace kognitivně-stimulačního programu čtenářských kompetencí žáků s lehkým mentálním postižením	51
<i>(Bibiána Hlebová)</i>	
4.1 Stimulační úlohy při práci s literárním textem – E. Gašparová: <i>Červená taštička</i>	51
4.2 Stimulační úlohy při práci s literárním textem – M. Ďuríčková: <i>Jehňátko v batohu</i>	54
4.3 Stimulační úlohy při práci s literárním textem – L. N. Tolstoj: <i>Děd a vnouček</i>	57
4.4 Stimulační úlohy při práci s literárním textem – M. Ďuríčková: <i>Hody</i>	60
4.5 Stimulační úlohy při práci s literárním textem – V. Kalná: <i>Zvonečkový obchod</i>	63
4.6 Stimulační úlohy při práci s literárním textem – M. Ďuríčková: <i>Kaštánek na výletě</i>	66
4.7 Stimulační úlohy při práci s literárním textem – I. Čierny: <i>Jak dohonit sluníčko</i>	69
4.8 Stimulační úlohy při práci s literárním textem – M. Ďuríčková: <i>Čí je to kočka?</i>	72
4.9 Stimulační úlohy při práci s literárním textem – V. Kalná: <i>Sourozenci</i>	75
4.10 Stimulační úlohy při práci s literárním textem – V. Karasová: <i>Lidka</i>	78
4.11 Stimulační úlohy při práci s literárním textem – <i>Kohout a liška</i> (lidová bajka)	81
5. Podnětový materiál pro diagnostiku deficitů dílčích funkcí	85
<i>(Milan Valenta, Jaromír Maštalář, Dita Finková, Libuše Ludíková)</i>	
5.1 Mateřská škola	86
5.1.1 Subtesty	87
5.2 Základní škola – 1. ročník	100
5.2.1 Subtesty	101
6. Děti a žáci s oslabením kognitivního výkonu	119
<i>(Milan Valenta, Lenka Morávková Krejčová)</i>	
6.1 Diagnostika dětí a žáků s oslabením kognitivního vývoje	121
6.1.1 Pozorování	122
6.1.2 Rozhovor	122
6.1.3 Analýza výsledků činností	123
6.1.4 Současné trendy v pedagogické diagnostice	123

6.2	Ontogeneze – vývojové milníky zdravého dítěte	124
6.2.1	<i>Kojenec</i>	124
6.2.2	<i>Batole</i>	125
6.2.3	<i>Dítě předškolního věku</i>	126
6.2.4	<i>Žák mladšího školního věku</i>	131
6.2.5	<i>Diferenciální diagnostika</i>	131
7.	Speciálněpedagogická intervence u dětí a žáků s deficitem dílčích funkcí a s oslabením kognitivního výkonu	133
	<i>(Lenka Morávková Krejčová, Miluše Hutýrová, Milan Valenta, Jana a Paul Baptie)</i>	
7.1	Program instrumentálního obohacení Reuvena Feuersteina – FIE	133
7.1.1	<i>Teoretická východiska</i>	133
7.1.2	<i>Teorie strukturální kognitivní modifikovatelnosti</i>	134
7.1.3	<i>Cíl a dílčí cíle programu instrumentálního obohacení – FIE</i>	135
7.1.4	<i>Systém cílů a dílčích cílů zaměřený na potřeby určité populace</i>	138
7.1.5	<i>Vlastnosti instrumentálního obohacení</i>	138
7.1.6	<i>FIE Standard</i>	140
7.1.7	<i>Využití programu</i>	146
7.2	Strassmeierova metodika	147
7.3	Stimulační program pro předškoláky a děti s odloženou školní docházkou Maxík	149
7.3.1	<i>Dílčí funkce posilované programem Maxík</i>	150
7.4	KUPREV/KUPOZ a další programy	154
7.5	HYPO	156
7.6	Metoda dobrého startu	157
7.7	Arteterapeutické/filetické postupy	158
7.8	HANDLE přístup aneb Možné důvody, proč je pro některé děti těžké učit se a uspět ve škole	161
	Shrnutí	167
	Summary	168
	Přílohy	169
	Literatura	207
	Věcný rejstřík	213
	Jmenný rejstřík	217